

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:		A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségére, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra cimezve Turócszentmártonba küldendők.	— Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint. —	
Egész évre	8 kor.		Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban in	
Fél évre	4 "		bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.	
Negyed évre	2 "		Nyilttér soronként 40 fillér.	
Egys. szám ára 20 fillér.				

Vidéki központok.

Magyarország vidéki nagyvárosai az újabb időben öröndetes fejlődésnek indultak. Budapest, az ország fő- és székvárosa mellett a vidéki központokban pezsgő, eleven életet látunk. — Vidéki nagyvárosaink legtöbbször a maga emberségéből, polgárainak áldozatkészségéből és vezetőinek bölcsességéből emelkedett.

Igaz, hogy sok helyen az alkotások, modern intézmények, kulturális szükségletek, a közigazgatás javítása, az emberek életének és vagyonának megvédeése súlyos terheket róttak az adófizető közönségre, de ezen befektetések és a haladó kor által megkívánt létesítések a forgalom emelkedésében, a kereskedelem és ipar fellendülésében is, ami szintén nem utolsó: az erkölcsi erőben visszatérülnek.

Az állam segítő kezét jobbra csak a fő- és székváros éri. Nem is irigykedünk e miatt az ország szívére, mert közös vágyunk, örömlünk és dicsőségünk egy igazi, minden ízében magyar főváros eszméjének megvalósítása. Még ugyan messze vagyunk attól, hogy Budapest színmagyar város legyen, de hova-tovább eljön az az idő, midőn a magyarság erejével, melegeivel, fényével és a nemzetköziséget megváltoztató, eltérő hatalmával meghódítja a magyar király székhelyét.

És habár ezt jóleső érzéssel hisszük, jól esnek nekünk, ha a vidéki nagyobb városok is élveznek valamelyes kézzelfogható módon az állam segítő kezét, még pedig most már valahára oly módon, hogy ne kellene a támogatást nagyobb értekel viszonozni. A vidéki központok erejére nemcsak az egész országnak, de magának Budapestnek is szüksége van, azt senki el nem vethatja, mert nagy tévedés azt hinni, hogy a vidéki központok nagyobb arányú fejlődése életerejétől fosztaná meg a fő- és székvárost.

Helyes és ugy politikai, mint kulturális és közgazdasági tekintetben üdvös törekvés az ország fővárosát a modern intézmények gőcspontjává tenni, de ennek nem szabad az összes életerőt elvinni a vidéki nagyobb központoktól. Ez utóbbi nem volna célirányos városi

politika. E tekintetben sokat tanulhatunk Németországtól, hol lépten-nyomon nagy, virágzó, kulturában gazdag, kereskedelemében erős, iparban fejlett nagyvárosok vannak. Az ország szellemi és anyagi erejének súlypontja a német császári város, de a vidéki központok nemcsak dicsőségének emlékeit őrzik, hanem az örök fejlődés útján haladva, nemes versenyre kelnek egymással, magával a központtal is.

A mi nagyobb városaink azért haladnak lassan a fejlődés útján, mert igazán csak egy forrás áll rendelkezésükre: polgárainak áldozatkészsége. Ennek felköltése pedig több helyen nagy akadályokba ütközik és a szigorú konzervatív irány nem egyszer vágja ketté a haladás szándékát. De ha ezeket legyőzzük is, a nagyobb arányú létesítések önerőnkől telnek ki, mert az állam — tapasztalat szerint — csak oly alkotásokban van segítségünkre, a melyek végeredményükben őt szolgálják.

Ezek mind ürthető állapotok, ha a vidéki nagyvárosok vagyonosak, mert a vagyon jövedelméből telik az üdvös alkotásokra; ott azonban, ahol a város szegény és minden létesítés csak a polgárság és a közönség áldozatkészségén épülhet fel, ott bizony kelemes volna az állami támogatás egyik-másik módja. Ha azután a polgárság áldozatkészsége kimerül, vagy az állam elvonja segítő kezét, nyomban beáll a vidéki központok stagnálása, legtöbb esetben hanyatlása. Régi helyekből, hol azelőtt pezsgett az élet, kihal az akarni, tenni vágyó szellem és mikor a fejlődés megáll, azon intézményeitől is megfosztják a körülte levő élelmesebb városok, melyeket annakidején nagy áldozatokkal hozott létre. Nem egy vidéki várost látunk, mely összeomlott, mert nem segített rajta a hatalmas állam, önereje pedig kimerült. Emelni kell tehát a vidéki nagyobb központokat, nehogy a bennükre látogató idegen azt higgye, Budapest kivül nincs mit keresnie. Ez a támogatás pedig első sorban az állam feladata.

Minél erősebb, fejlettebb a vidék, minél gazdagabb kulturájára, intenzívebb közgazdasága, forgalmasabb kereskedelme és életrelvőbb

ipara, annál hatalmasabb, boldogabb és elégedetebb az ország népe.

Erős, minden ízében egészséges vidéki központokat kell teremteni a cselekvő erők egyesítésével, vagyis az állam ne kívánjon viszonzás nélkül a városoktól mérhetlen anyagi áldozatokat, de a városok is igyekezzenek a maguk haladását jövedelmük észszerű fokozásával elősegíteni és ez esetben a kölcsönös méltányosság és megértés eredménye az lesz, hogy erős vidéki központok keletkezzenek, erős várai a kulturának, egészséges empóriumi a kereskedelemnek, iparnak és gazdasági életnek.

Cellulosegyár Zsolnán.

Ma már befejezett ténynek tekinthető, hogy Zsolnán a cellulosegyár létesülni fog. A szükséges tőke jogyezve van és így mi sem akadályozza a gyár megalapítását. Előző járul még az a fontos körülmény is, hogy Necasz Tamás, a turócszentmártoni cellulosegyár építője és műszaki igazgatója ezen állásáról lemondott, sőt helye már be is töltött.

Természetes tehát, hogy a dolgok ily stádiumában versengés fejlődött ki a gyár hol leendő telepítése tárgyában. A részvényesek nagyobb része Arvából került ki, onnan indult meg a mozgalom is és így valóban meggondolandó az a körülmény, hogy a gyár felállítása mégis Zsolnán tervezetlik.

Erre vonatkozólag az A. H. szükségesnek tartja az árvali közvéleményt megnyugtanni. Minthogy pedig fejtegetése alkalmas a kérdés tisztázására, azt mi is közreadjuk:

Allig van tárgy, mi jobban foglalkoztatná e vármegye közönségét, mint a most már a megvalósulás stádiumába lépett Zsolnán felállítandó cellulosegyár.

Tudva levő dolog, hogy a kezdeményező lépés e vármegyéből indult ki, annak élén vármegyénk alispánja áll s a szükséges tőke is nagyrészen e vármegye közönségétől került ki.

Ily viszonyok közt igen sokan vannak, kik — igen helyesen — a lokál patriotizmus által vezéreltetve, azt kérdik: „Miert nem épül a gyár e vármegye területén?”

Azt senki előt bizonyítaniunk nem kell, hogy az alispán el van annyira telve vármegyének szeretetével — mint bárki azok közül, ki e kérdést felveti, mert hisz itt született, ide van köve családjának minden tra-

T Á R C S Z A.

Német telepítvények Thuróczban.*

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája. —

Irtá: **Bráz Béla**, Thuróczvármegye levéltárosa.

(Folytatás.)

Az 1328. év táján, midőn az északnyugati részről, különösen Csehorzágból, Kutenbányáról a vendég telepítvényesek Körmezbányára öznültek, Róbert Károly király, hogy velük a bányaművelés terhes s veszélyes járó voltát megküldesse, nekik szabadalmakat, polgári jogokat s mondhatni, a szomszédos nemek hátrányára, privilegiumokat osztogatott és pedig politikai okokból is.

Róbert Károly idejében a Felvidéket Csák Máté, a „tót király” bitórolta, kinek a felvidéki nép hódolt, ki véve a szászokat, a német hospeseket, kik vendégeknek tartván magukat, a királyi jósággal nem akartat visszahívni az adott privilegiumokért.

A Róbert Károly által adományozott privilegium lényege az: 1. Hogy a várostól minden irányban a 2 mérföldre terjedő lakatlan földeket s erdősegeket, melyek kir. joghatóság alatt vannak, az idegen jog sérelme nélkül a német hospeseknek adományozta. 2. Villucus, sáfár, illetve bírót szabadon választathatnak. 3. Felettök csakis ezen bíró ítéltet. 4. Senki adósság miatt őket

nem háborgathatja, csakis bírói ítélet után lehet őket elmarasztalni. De ezen privilegium idegen jogsérelme nélkül nem volt kereszélyvesztő, mert Körmeztől egy irányban sem volt 2 mérföldre terjedő szabad birtok, mely királyi joghatóság alatt lett volna még. A város északi részén terjedt Thuróczvármegye, illetve a muthnai nemek birtoka egész a Thurócz vizének forrásáig és a Bergi (jánoshegy) templomig. De 1360. körül a város lakosainak száma rohamosan növekedvén, hogy a város a privilegiumnak érvénytelen s zerehessen, 1360-ban elfoglalta a muthnai nemek birtokának egy részét.

A körmezi levéltár adatai szerint (Kriško közlése) Glaser Péter körmezi civis 1360. évben a csepessny-muthnai nemesektől átengedett s kiírtott erdősegekben (ehoták = irtványok, németül Hau) új gyarmatot alapított, mely nevével Glaserhaunak, tótul Szklenár-Lehotának neveztetett.

Vladár okmánytárjüteménye szerint, Körmező az egész Muthnai földet a Károly király főle privilegium alapján elfoglalta és pedig érászakkal, 1360 körül.

A nagy kiterjedést muthnai földhöz tartozott Chamarna réte is, melyen a város per modum advocacie telepítette Szklenár-Lehotát, illetve Glaserhaut.

Kriško szerint Glaser Péteről vette volna az új telepítvény nevét, a Glaserhaut, mely tót befolyás folytán Szklenárnak, jelenleg pedig Szklenónak neveztetik.

Elhöz némi kétség fér. Először ritkán történik az, hogy a vezeték-előnév más nyelvre értelmileg átfordítassák. Itt a Szklenár tót elnevezést per analogiam kell vennünk. A régi okmányokból kitűnik, hogy még a 17. században is létezett Szklenón és Budison ügyvegyár s így valószínűbb, hogy a szklenárlehotaiak a telepítés első koraszakában már ügyvegyártással foglalkoztak s ezen ipar-gélt vette mind a német, mind a sláv elnevezést. Továbbá a muthnai nemek nem engedték át sem birtokukat, sem a chamarna rétet Körmezőnek, hanem a város azt erővel elfoglalta, mint azonban mint lejjebb látjuk, királyi parancsra tartozott a város visszaadás. Különben is az ősi tradíciójához és nyelvéhez büszkén ragaszkodó német nép nem engedte volna alapítójának, Glaser Péternek nevét oly hamar feledésbe menni s sláv elnevezéssel oly korán kieserélni, ugy, hogy a telepítvény már 1400-tól kezdve ugyszólván Szklenár-Lehota néven szerepel a körmezi levéltárban levő okmányokban is.

Feledésbe ment a „chamarna réte” elnevezés is. Egyes okmányokban előfordulnak a chamarna réti nemek 1360 előtt. Kik voltak ezen nemek, erre történeti adat nincs s így csak következtetésképp állíthatjuk, hogy mivel ezen nagy réte a muthnai nemek birtokához tartozott s 1263-tól ők bírták, a muthnai nemek egyik ága neveztetett így.

(Folyt. köv.)

dieziója, ide fűzik rokonsága, barátsága s mondjuk nép-szeretése s így ha e gyár még sem e vármegye terü- letén épül, annak oka egyedül s kizárólag az, hogy nem lehet.

Azoknak, kik a gyárat e vármegye területén ki- vánák létesíteni, tévedrük az, hogy ha a gyár nagyobb fuvarbereket is fizetne egy a szén — mint a készárú elszállításánál, ez legfeljebb az évi jövedelmét kibővítsé- gét tenné maga után, mit a részvényesek alig érzé- nek meg, — ellenben bő kárpótlást nyerne ebben az egész vármegye közönsége s kereskedelme.

Ezt az érvt teljes mérvben elfogadjuk mi is, el- fogadják a gyárat létesíteni tervezők is s hogy ezek du- czára mégis Zsolnán épül a gyár, ezen nem múlt, hanem még egyéb oly okokból, melyeket elmarítani ez idő szerint teljesen lehetetlen volt.

Hogy a gyár másutt létesíthő, mint Kralovánban, az előre teljesen ki van zárva, mert ami nélkül egy cellulosegyár egy napig se tud megállni az a fa — s ez a vasuton való szállítás költségei ki nem bírja.

Ha e vármegye területén megléteknék még azon öserdők, miket még rövid évtizedek előtt is bírt, úgy e gyár létesítése elől e nem is förgött volna fene semmi akadály, de a mai viszonyok közt egy ily méretű gyár- szükséglettel fedezésére Arvavármegye erőselei sem ele- gendők s föltehetlen számba s kombinációba vevendők Lipce, Turóc, Trencsénvármegyek nagykiterjedést s külön- ...nagyszámú magánerdőt, hoi a kihasználás korlátozva nincs.

Arvavármegye területén mintegy 120.000 kh. erdő van, ebből esk az uradalomra 50.000 kh.-t, — mely területről nyereség évi faanyagvisz a számlásba, sajnos, bevehető nem volt. Nem azért, mert nem lenne a gyár- céljaira alkalmas fát, — hanem azért, mert az urada- lom konzervatíviztikus elveket vall.

Nem volt számba vehető teljes mérvben az urb. által bírt 40.000 kh. erdőből nyereség fahozam sem, — ismét nem azért, mert nem lenne, hanem mert az 1848. évi XIX. t. c. még egyrészt az urbteréseket mint önálló működés kifejlesztése képtelen, az állami kezelésbe vonás által gyámság, gondnokság alá helyezte, — másrészt ily autonómikus szervezettel látta elő, hogy egy pár, az öserdők által vezérelt birtokosoktól van függővé téve az, hogy ezeket tró erdőzés — ne kerüljön nyil- vános árverésre, hanem szétosztva, potom áron kerüljön piacra s így a nyagban vásároló elvök érdekei előt legyen, illetve az eladó s vevőre nézve egyaránt fontos közve- títő kizárásával jöhessen létre az üzlet.

A magánerdőbirtokosok tulajdonát képező 20.000 kh-ol egy része pedig ugyancsak ki van marasztalva.

Ezt tekintetbe véve, az kellett megállapítani, hogy Arvavármegye területéről nem lehet többet számlálni mint évi 12.000 köbméter fát — mely a szükségletnek 1/3-ot részét képezi.

Lipce, Turóc s Trencsénvármegyek ellenben bő- veidekben oly erdőkben, melyek mincsemek holt kézen, melyekkel a birtokos teljesen szabadon is rendelkezik s a fát a nyilvános árverés kizárásával is eladhatja — mi oly nagy mennyiségű szükséglettel nem megvetendő árkülönbségeket okoz.

Egy fontos kérdés.

Erek óta naprendben van a tisztviselők ügye, de az elintézés egyre csak késik. Késik pedig nemcsak a tisztviselők karára, hanem késik az állam nagy karára is, mint a hogy dr. Horváth János egyetemi magánárny is oly helyesen kijelente.

A magyar állam kitérődésének nagy nyílv főleg ott akadt meg az utolsó négy évtizedben, hogy a magyar nemzetiség intenzív fejlesztésével sem az állam, sem a társadalom nem fejlődött, — reanulatan ismelve arra is, hogy a magyar állam ismét oly erődes korát élt ez időszakra, amikor voltak az 1789—91, az 1825—26. évek, vagy az 1848 tavasza, úgy az 1861—67 kőzt éltetl mozgalmak időt, midőn a nemzet színterrel vetett jelenlétével s intenzív fejlődésével s azoknak reformját és ki- domborítását köveit. Mind eme korban számos tör- vények alkotották, melyek azonban megfelelő nyu- gopontot nem hoztak létre s így azután ez az ország- stadiuma ismét beállott s ma újból a nemzet mint jö- követele lép föl. Mily közbüny újabb alkotások lesznek ennek az eredménynek, ma nem lehet tudni, vezettek-e az újonnan törvénybe iktatandó tételök általánbó nyu- galomra s békés befeljárásra, az ma nem lehet még a legbeavatottabbnak is előre jelezni.

Ismételtém, mikép a legprecízebb közbüj tétől sem várom valamely nagyobb hatást, mert szét- tekintve a kulturálanok között, azt az eredményt kell konstataálnok, hogy ezek nem annyira az alkotmányi tetteleken keresik már a bölgölgés ösvényét, hanem a nemzetiség, a közigazgatási viszonyok s a belszozer- fejlesztésében, — nálunk mindez fordítva van, a közbüj definíciókban keresik az állam és nemzetiség elemene- teinek biztosítékait, s hogy pedig ez egyedül és ön-

magában sikerre nem vezetett, századok történelme erre a tanulság.

Az 1867 óta datálható alkotmányos aera a bel- szervezett szilárdítását mulasztotta el különösen és ebben is gyöngébbek vagyunk Ausztriával szemben. Ausztria már a XVII-ik század óta munkálkodik belszozerveze- tésben, minden egyes uralkodó jelentős nyomatok hagyott maga után, melyek a belszozerveztet javították s a központosítást előmozdították. Történelmi ténykép számlolhatunk be azal, hogy Ausztriának általános politikáján majnem mindig téves volt s emitt ismét- telten ismét kellett volna mar monnie, de belszozer- vezeze kintni volt s ez mentette meg a gonoszabb köve- kezmenyektől minden esetben, bármely álláspontról tekintünk a viszonyokat, ezt el kell ismernünk a törté- nelmi igazság szempontjából is. E belszozervezeze lelkét, tengerét az kezező, hogy hosszas évtizedek végéred- megelepe sikerült Ausztriának egy kifinomult képezet- ténnyel, jól dolált s nagy tisztelgének örvendő hivatal- nosok közt összehozni, — hogy nemnyire megfelelt ez a hivatásnak, az utatjait az 1848—49-iki s az 1867- ben lefolyt események, — mikor a politikai Ausztria megvált alapjában rakódott, addig az osztrák admini- stráció egy perzeze sem zökkent ki rendes kerékvága- sából. Mindezt utatják azok, akik figyelmenmel kísérik az osztrák fejleményeket, kár, hogy nálunk az osztrák- ztyhöllet abban áll, hogy nem törődünk az ő dolgaikkal, nem ismerjük az ő erőiket s erőforrásukat, amit pedig tudni s fölök sokat tanulni nem lenne nézve hatá- rnyos, ellenkezőleg, eme tudásunkat ellenők fordítva igen kívánatos lenne. Ausztria egysege nem a geogra- fia, nem a nemzetiségi egység, s az nyer kifejezést a Reichsrathban, mely a szövödeyek levezető esatorijá, esetleg vállalkozója, azontul nincs rá szükség, — ezzel szemben a közigazgatás és igazságszolgáltatás kintni, központosított és föltehetlen dinasztikus, azontell is ki van vonva minden politikai áramlatól s halad a maga rendes útján.

Aki az osztrák hivatalnokai kar szervezetét, az egyes hivatalnokok szolgálatielleni kiképezést s annak módját ismeri, az nem hiszi, hogy a nálunk maradnak ismét osztrák tartományokban van, — s különösen monstags tapaszlatjuk, hogy az osztrák közigazgatási és bírói alkalmazottak kiképezése teljes ellenőrlés alá a nálunk divó formalizmus és bürokratizmusmal, hanem ott az életet s ennek minden irányu nyilvánulását veszik alapul a gyakorlati kiképezésnél. Ausztriában már az utolsó néhány évtizedben reájított arra, hogy az államellát nagy követhetemennek megvalósítása s gyakorlati érvényesítése attól függ, mily szervezett, s mily képzettsegek, s miként szualt hivatalnokai karra számlált a kormány. Az ottani kormányok folyton tisztában voltak e nagy problémával, ok a hivatalnokai karban nem politikai intézmény, de a közérdek köze- gét és előmozdítóit látják, s eszerint is praelaktákják őket, — azontell az állam-lakosság intelligenciájára ki- egészítő részemek tekintik a tisztviselőt. Innen van azután, hogy ennek megfelelőleg a javadalmazás is magasabb s hogy az folyton emelkedik, amint a társadalmi szük- ségletök emelkednek. Csak imént olvastuk, hogy a Reichsrath hajlandó a szolgálati idő megroválódásába bele- menni, — ugyancsak hajlandó a pótlékokat is bele- tudni a nyugdíjba. Tulnivaló, hogy Ausztriában van rendszeres bekövetkezés biztosítja, — mindez nálunk nincs meg. E sorok írójának mondia egy elaggott osztrák fő-fómmiszterialis ur, hogy a tisztviselő tudja, hogy foly- on szomuel tartják, — de tudja azt is, hogy a kor- mány célja, hogy mindig jó hangulatban legyen a tiszt- viselő, — ezér és ezér módja van annak, hogy a tiszt- viselővel éreztessék megelégedésüket, — hogy benne a munkát, szorgalmat, az intelligenciát meglesbüljék s a munkaszónt fejlessék. Természetesen ennek hatása az osztrák tisztviselői kar magatartása, képzettsége és munkájában híven visszatükrözik.

Akik az osztrák viszonyokat ismerik, azok jól tudják, hogy ez így is van.

Mi ezzel szemben hirtől vagyunk, — nálunk a tisztviselői kar szükségessé rász s ő szerint is bínnak vele. A régi ó-világban a kormány magas tisztviselőket az akkor még birtokos nemesség megvetette, — a nagyobb s királyi kinevezéstől flegő hivataloktól rend- sen politikai szavallatosság jutálnak tekintették. A megvált ellátást ugyszólván ingyen per noble officium a nemek családok, — a városokat a patriczusok, tehát nekünk 1867-ig rendszeres tisztviselői karunk nem is volt, a megvált tisztviselőiség díjazás volt, melynek legfőbbösor a tisztviselő személyi és családi érdeke adott háttér, — a régi városokban bizony a városi tisztviselőnek nem nagy hatásköre volt s nem nagy tekintélynek örvendettek.

Az 1867-ben beállott fordulat meghagyta megvált s a városokat máig is az özbünyv előtti viszonyaikban, a közzolgálat ott dignitás most is, — nem állami czar- ranggal, de sem a kornak, sem a célnak azután a magyar közigazgatás nem is telet meg. A szervezeten öszhang nincs, a kiképezés, t. i. a szervezeten, nálunk ismeretlen fogalom... A közigazgatási lílyképi szervezete az állam mérhetetlen kárára az első non putaremenk eső- dő mondandó, de erre senki nem gondol. Javult a terén, p. o. az igazságszolgáltatás terén, helyzetünk p. o. a pénzügyi igazgatás — mert ezekkel szemben a kormány már a nyugateurópai rendszerekre alkalmazza a kiképez- tetésekre nagyobb gondot fordít, — de csak addig, míg az állami érdekei van szó, — míg a tisztviselői megillett társadalmi és anyagi helyzet azonban a leg- sürgösebb állami beavatkozást igényelné. A szolgálati

érdek és a tisztviselő személyes érdeke nálunk ellen- tetes két állapot, elientemben p. o. az osztrák fölfogással.

Nagy aka nálunk a köztisztviselői pályának az, hogy első sorban az alkalmazásokba a politikai viszo- nyok s érdekek, — másodsorban a zialt társadalmi viszonyok beenyulnak. A tisztviselői alkalmazások egy része politikai indoka, ez meg a kevesebb baj, — nem lehet az elől elzárkózni, hogy a politikai pályán kinttű egyének a magasabb tisztviselői állásokban ervenyest- kes teletsegeiket. De nagy baj az, hogy jó részben sok olyan individuum akkor nyer alkalmazást, illetve azért leg hivatali pályára, mert már egyebet nem eliet, — legjobban esoben az ily egyének előképzettsége, rou- tinája nincs, ellenben az ily le emeketi elnek benne, — mindez nem valik azután a magyar tisztviselői kar előnyére.

Mindzezel szemben ha ama nagy mulasztások káros következményeit el akarják enyészíteni, melyek nálunk egy megteleio tisztviselői kar létrehozati megvalósítá, a következők kell ügyelni: A szakotiklás mind- n irányban újraszervezése, a most divó szakképzéstö vizsga- rendszereinek teljes átalakítása és szigorítása. A tiszt- viselői kar érdekeinek s állás feltételeinek kivonása a politikából. A gyakorlati előképezés lelkiismeretes keresztvétel, majd a szolgálattal harmonizálás. Ezzel kapcsolatosan a tisztviselői társadalmi s anyagi helyze- tének megfelelő ameliorációja. Ezen föltekelt nekül nekünk nem lesz soha a modern állam követhetemen- nek megfelelő ezuldatos és harmonice együtt működő tisztviselői karunk, — s hogy a magyar állam tekinté- vele belele nem tudott prosperálni olykép, ahogy szeret- tük volna, annak oka az, hogy a tisztviselői kar sem mint az ország intelligenciának megfelelő része, sem szomuel hívját, sem anyagi helyzetet tekintve a magyar államczmet megteleio képviselni nem tudta, s jelen helyzetében nem tudja, — mondandó tenait, míg az államkormányok ez irányban megteleio gyökereke reformát nem eszközönek, — míg a magyar tisztviselői kar erőket és anyagi hívját odáig nem emelik, ahol p. o. Poroszországban s a nemzet bírodalom egyes államban is van, addig még a magyar államczme megvalósulá- tól távol fogunk maradni, — mert az állam elve nem csupan a törvényekben nyilvánul, hanem azokban, kik annak érvenyt szereznek, — a legjobb törvények mel- lett az állami élet, megteleio közegek hiányában, igen gyatra és silény lehet...

Nagy reformczmek szállongának a levegőben, röpké jelszavakban keresik a boldogulás útját, — de ezek nem fognak bevenni, — a boldogulások két elő- feltétele, nemzetiségünk erősbítése, majd belgazgatásunk gyökereke reformja, e kettő nekül egész állami életünk jöngye fog maradni s annak sem kúnt, sem befelé nem lesz erőlesei súlya, az ilyen állami élet pedig nem igen kívánatos.

HIREINK.

— Hangverseny Turócszentmártonban. F. hó

13-án este Turócszentmártonban gazdag programmal hangversenyt rendez a „Miklódy Egyesület”, amely iránt már hetek óta nagy érdeklődés nyilvánul. A hang- verseny műsora a következő: 1. Baeh J. S.: Gavotte. Előadja a zónóvárszaji áll. tanítóképző intézet ifjúsági zenekara. 2. Kiss József: Kineses Lázár leánya. Szaválja Fischer Arminé úrnő 3. Schubert: A vándor. Moyses: Ha esőköltik, Kády: Csalogánydal. Moyses Miklós új zongorkakísérettel énekl Moyses Miklósné úrnő. 4. Chopin: Cis moll Polonaise. Schumann: Tündérrész. Mendelssohn: Scherzo. Zongorán előadja Moyses M. ur. 5. Az aranyfő. Irtá és föllovasza Dugovich Titus ur. 6. Gluck: Nyitány az Aulis Iphigenia ez operához. Előadja a zónóvárszaji állami tanítóképző intézet ifjúsági zenekara. 7. Párvy Endre ur szavaltára. 8. Mascagni: Santuzza románéza, a Parasztszenlett ez operából. Zongorkakísérettel énekl Moyses Miklósné úrnő. — Magyar népdalok. 9. Magyar népdalgyűjteleg. Előadja a zónóvárszaji állami tanítóképző intézet ifjúsági zenekara. Kezdetre este 8 és fél órakor. Belépői díj: Oldalszék és előhely az első 5 sorban 3 korona, a többi sorokban 2 korona. Alóhely 1 korona. Diákjegy 50 fillér. Karzat 30 fillér. Jegyek előre váltathatók Moszkói Ferenecz könyvkereskedésben. A tiszta jövedelmét fole részben a vármegyeház díszterem részére megteendő Kossuth- képző költségeire, — fole részben pedig a Turócsvármegyei Jókony Noegylet pénztára javára fordítjuk. A nemes és jótékony elze érdekében felléltetésekézt köszönettel fogad és hírlapilag nyugtazni fog az elnökség. Előadás után tánc.

— Személyi hír. Jeszenszky Danó, volt fővárosi kir. közbüjgő, a hatvanas évekket ismert költője, nyári tartózkodásra Stubbyatfőrdőre érkezett.

— Kitüntetés. A „Magyar Pestalozzi Társaság”, a magyar pedagógiai tudomány művelésére alakult budape- sti egyesület, tegnap egy hete megtartott ülésén Berecz Gyula kir. tanfelügyelőt, lapunk felolós szerkesztőjét rendes tagjává választotta meg.

— Rendkívüli közbüjgölés. Turócsvármegyei törvény- hatósága t. évi május hó 11-én délelőtti rendkívüli köz-

gyűlést tart, amelyen a körjegyzőségek szaporítása folytán szükséges államosági ügyben beérkezett belfüggetlen rendelet és úv. Toprezer Nándornának azon kérése fog tárgyalatni, amellyel Stubnyafürdőn egy fiók-nyitványt tart felállításra kér engedélyt.

Előleptetés. A legutóbbi előleptetés alkalmából Jódó Farsely Győző eszendorhadnagy, ki mint a túrcsentszántáronai eszendorházi parancsnok már évek óta kiválóan sikeres munkásságot fejt ki. főhadnagyi lépett elő. Éta a hirt szivesen regisztrált.

Bucsanestély. Schrédléin József kassa-óderbergi vasúti főfelügyelő, a ruttkai főszertárnak főnökét, aki május hó 1-jével nyugalmazta vonult, a Ruttkai Társas-kör, melynek a bucusanestély egyik alapítója volt, f. évi április hó 29-én este bucsuztatta el. A vasúti étterem teljesen megtelt a Társas-kör tagjaival és a távozó felügyelő barátival nemcsak Ruttkáról, de a kassa-óderbergi vasut vonalának több állomásáról is. A jól felszolgált vacsora közül csakhamar megindultak a tósztok. Saager Ferenc, a Társas-kör elnöke mondotta az első felköszöntőt, hangzatosan a távozó felügyelőnek a Társas-kör körül szerzett érdemeit. Majd Berecz Gyula kir. tanfelügyelő köszöntője föl az ünnepelt, elismeréssel emlékezte meg arról, hogy idegen származású daczára magyarra lett szőbn, lélekben, de még nyelvben is. Portenszky leány előléptetéséről a kassa-óderbergi vasut ostromlasi tisztviselőnek jó kívánatát tolmácsolta, egyben kedélyesen elmondta, hogy a jól megérdemelt nyugalmazás is követi felügyelőtársát. Köszöntőket mondtak még Kevezy Kálmán ruttkai jegyző aki a közég nevében mondott bucsuzavast, Tóbiás Gusztáv, Kális Kristóf, Zolozsáky Ottó stb. Az ünnepelt meghatóan köszönte meg a ragaszkodó szeretetnek ezt a szép megnyilvánulását. A társaság a főmihelyi zenekar szép játéka mellett a kora reggeli óráig maradt együtt. A távozó felügyelőnek mi is minden legjobbat kívánjuk, leginkább pedig azt, hogy jól megérdemelt nyugalmát sokáig élvezhesse.

Szinelőadások. Tegnap este két helyen is volt magyar szinelődás. Ruttkán Veszely Imre állami iskolai tanító burglikodása folytán a ruttkai fiatalok rendezett egy előadást, amelynek jövedelme a ruttkai alizási kör javára fog fordítani. Zsoltváralján pedig az állami tanítóképző intézet új szimpadijának telavató ünnep-székét ülték meg és használták első ízben az új szimpadot. Mindkét előadásról jövő számmunkban bővebben fogunk megemlékezni.

Választás Zsolánán. Amint előre látható volt, Smialowsky Valér, a zsoláni kerületnek sok éven át volt képviselője, a f. hó 2-án megtartott választás alkalmával egyhangulag képviselővé választott. A választási aktusra így is tömegesen vonultak be a választók. Remélhető, hogy most már a zsoláni kerületben is helyre áll a kívánatos nyugalom, amelyre itt a Felvidéken, a magyarság között oly nagy szükség van.

Tanulmányi kirándulás. A túrcsentszántároni állami kereskedelmi iskola tanulóit tegnap tanári vezetéssel tanulmányi kirándulást tettek Rózsabegyre a fonógyár és Liptószennaklóra az ottani börtönyárak megtekintésére.

Betörés Rudnón. Amíg Hanzély rudnói föld-birtokos a husvéti ünnepek estéi körül Kelemen-falván (Róbitte, addig rudnói házába betörők látogattak el. Csodálatos azonban, hogy ezek a jó madarak megelégedtek a házán talált enyitaváló, megdarák a szobában talált nehány üveg bort és anélkül, hogy valamit el-raboltak volna, iles távoztak. Az esetet fejleltették a eszendorágnál, mely a nyomozást megindította gnyan, de a tetteseket még kézre nem kerítette.

Középtelkezés Ruttkán. Ruttkai képviselőtes-tülte a mult héten tartott ülésén elhatározta, hogy modern közszékházat fog építtetni. E célból bizottságot küldött ki, amely az előmunkálatokat fogja végezni. Éta a bizottság már megkezdte működését a rendelkezésre álló telkek megszemlélésével. Nem érdektelen felemlitnünk és Ruttkai haladásának fokmérőjét látni abban a körülményben, hogy az állami iskolák szomszédságá-ban fekvő telkek négyzetlelőért 20 koronát kér a tulajdonos.

Ésküvő. Scheinberger Sándor, néhai Scheinberger Ignác volt ékszerész és negyvennyolcasz hönvédnek leányát f. hó 4-én vezette oltárhoz a túrcsentszántároni izraelita templomban Reisz Lipót kereskedő.

A kivándorlás. Sem a hatóságok által alkal-mazzott rendszabályok, sem a társadalmi téren kifejtett akciózión nem képesek csökkenteni azok számát, akik boldogulásokat Amerikában kívánják megtalálni. Most azonban remélhető, hogy ez a kivándorlási ház mégis alább fog szállani, mert mint értesültünk, a munkahányi ismét beállott Amerikában, amiért is a visszavándorlás napról-napra növekedőben van. Ezek a szegény emberek,

akik mindenket pénzre tettek, hogy az utkölséget megszerzezzék, talán majd hozzájárulnak ahhoz, hogy minden előkészület és biztos kifizetés nélkül a munkára, nem fog népből Amerikába tödulni.

Egy pánszál ügyvéd feyelmi ügye. A buda-pesti ügyvédi kamara feyelmi bírósága a mult héten tárgyalta Kabina Ferenc ügyvéd feyelmi ügyét. Kabina Ferenc békásmegyeri ügyvédet a Illas Ludu ezimű től nyelvű lapjában elkövetelt osztálygyűlésre való igazatás sajtóvétségéért a budapesti esküdtbírószék két ízben is elítélte, egyszer három hónapi, másodsor pedig egy hónapi állambörtökhözra. Éta ítéletet az esküdtbírószék közölte az ügyvédi kamarával. Ezzel egyidejűleg érkezett be az ügyészség följelentése, mire a kamarai ügyész vádat emelt Kabina Ferenc ellen az ügyvédi rendtartás 68. szakasza b. pontjába utköző feyelmi vétség miatt. E paragrafus szerint feyelmi vétségét követ el az ügyvéd, aki az ügyvédi bizalomra magát méltatlanná teszi, vagy az ügyvédi kar tekintélyét sértő magaviseletet követ el. A mai tárgyaláson Brill Ignác dr. kamarai elnök elnökölt. A feyelmi bíróság tagjai voltak: Bihar Mór dr., Reik Ferenc dr., Nagy Emil dr. és Mihalóvics dr., kamarai választmányi tagok, a feyelmi bíróság jegyzője Pap József dr. kamarai titkár. A vádat Baracs Marecell dr. kamarai ügyész képviselte. A személyesen megjelent Kabina Ferencet Köröndi Lajos dr. ügyvéd védte. Éta ügyszék képviselőitelen Hódásy Antal dr. királyi ügyész jelent meg. Az elnök megnyitván a tárgyalást, fölívja a kamarai ügyszék nyilatkozatát, vajjon fönmtartja-e a vádját? Baracs Marecell dr. kamarai ügyész ismerteve az inkriminált cikk izgatott tartalmát, kijelentette, hogy az 1874. évi 34. törvényezikk 68. szakaszának b. pontjára alapított vádját Kabina Ferenc ügyvéd-del szemben fönmtartja. Az elnök ezután fölolvastatta az ügyészség följelentését, a marasztaló ítéleteket s a kultuszminiszter ama rendelkezést, mely a magyar nyelvnek a nemzetiségi iskolákban való intenzívebb oktatás-ról szól. Éta a rendelkezést támadta egyanis az inkriminált cikk a legizgatottabb módon. A vádlott a kihallgatása során azzal védekezett, hogy cikkéke nem akart izgatni. A miniszter rendelkezést azért támadta, mert az vét a humanizmus ellen. Baracs dr. kamarai ügyész öt hónapi fölfiggesztésre kérte ítélni a vádlottat. Hódásy kir. ügyész még súlyosabb büntetésre, az ügyvédégtől való végleges elmozdításra kérte ítélni. A feyelmi bíróság vétkesnek találta Kabina Ferencet az 1874. évi 34. törvényezikk 68. szakaszának b. pontjába utköző feyelmi vétségben s három hónapi fölfiggesztésre ítélte.

Orvos Felosztubnyán. A vármegye alispánja a stubnyafürdői körörostvi kerület székhelyét Stubnyafürdőri Felosztubnyára helyezte át. Ezen intézkedés egy régen érzett szükségét pótol.

Műkedvelői előadás. A körmozébányai kath. legényegyesület ma, vasárnap este szinelődást rendez, amelyen egy magyar, egy német és egy tót szindarab került előadásra.

Vasutasok áthelyezése, előleptetés. A kassa-óderbergi vasut igazgatósága, a ruttkai állomás helyettes-főnökét Mikler Gusztáv a vídhórái állomásra főnöké-nevezte ki. A túrcsentszántároni vasutállomáson Ruttkára áthelyezett Feldmann Jakab hivatalnok helyébe Zölzomb-ból Tóth Lajos hivatalnok helyeztetett Túrcsentszántár-martomba. Úgyanezenk írt nyert alkalmazást Zsoltváral-ján Magda János hivatalnok is.

A sorozás megis elmaradt. A honvédelmi minisztériumban már számba vették azt az eshetőséget, hogy a válság és az ex-lex miatt a rendes sorozást az idén sem lehet megtartatni. Az írólakban egyszerűen elővetették a legutóbbi mintákat s ezek szerint besaját-ják majd ki a rendelkezéseket a sorozás elmaradásáról és a fölívásokat az önként jelentkezők sorozásáról. Hasonló-képen a korábbi minta szerint gondoskodnak majd a kiszolgált katonák további visszatartásáról. Azonban azt remélik, hogy erre már nem fog sor kerülni, mert addig a válságot megszüntetik.

Felső kereskedelmi iskolai önkéntességi jog. A m. kir. honvédelmi s. es. és kir. közbiz hadügy-miniszter egyetértő határozata alapján a boszterezbányai állami felső kereskedelmi iskola az egyévi önkéntes kedvezmény elnyerhetése tekintetében a fogimnáziumokkal és főreáliskolákkal az 1889. évi VI. t.vez. 25-ik §-ának a) pontja értelmében egyenjosított intézetek sorába fölvetették.

Ninos többé kifutott tej s ezzel aztán meg van oltva az eddig képtelenségnek tartott örök házbéke-kérdése is. T. i. minden házi veszedelmek estésjára eddig ez vala: roggel fölítette a eseléd vagy az asszony a tüz-helyre a fejet, hogy forrjon föl. Egyéb dolog is akadván, a tej magára maradt s ily örízetlen állapotban kifutott. Éta még csak hangyján, de ilyenkor oly pokoli illatot

erjeszt el, hogy attól minden tabentő telkek megüllykít. Az asszony a eselédet pöröl, a eseléd a kis gyerekek föllett tépi mosdatis közben, az surr ideges, megkötök-táran van és reggeli niucs, dülösen elrohlan a hivatalba éhómra, tíz órákor vagy tizenegykor villásreggelizik a korsornában, az ebédnél turkál és kritizál, az asszony pityerog, az ember elrohlan a kaszinóba, az asszony baza... és végül... de nem folytatjuk, mert még baj lesz. De hát mindennek már, hála Istennek vége van, mert kitállhat olyan lyukas plátdótt, amely alatt a tej forlhat, de ki nem futhat. Meg kell próbálni!

Pályázati hírdetés. A znióváraljai áll. elemi iskolai tanítóképző intézetnél az 1905/6. tanévre az I. évfolyamba felvételik 30 növendék. Ezek közül 10 egész ingyenes ellátásban, 15 fölüingenes ellátásban fog részesülni, 5 pedig fizetéses helyre vétetik föl. A kedvez-mények a középiskola, vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kitűnő és jeles előmeneteli növendékeknek fognak adományozatni. A pályázati kérvények folyó évi május hó 31-ig az intézeti igazgatóságához nyújthatók be. Znióváralján, 1905. évi május 1-én. Somogyi Géza igazgató.

T. olvasónk b. figyelmébe ajánljuk Kiss Károly és Társa hírneves bankházának a mai minden egyes lapunkhoz csatolt színes mellékletét. A magy. kir. szab. osztályorszójeké óriási kelendőségnek örüdenek, mert nyerevény-esélyeik rendkívül előnyösek, tervezetük pedig szolid és kedvező. Gyorsan, váratlanul nagy vagythonhoz jutni, csak nagy szerencse, nagyobb nyerevény utján lehet, azért ajánljuk, hogy t. olvasónk is legyenek szerencsesikíreltet és vegyenek Kiss Károly és Társa bankházában Budapest, Erzsébet-körtúr 19. sorsjegyet. Éta hírneves fölírásról teljesen megbízható és előlétező. Április 25-iki házúson is a 600,000 koronás fönyereményt e bankház szerencsés vevői nyerték, immár harmadszor, nem hiába Kiss szerencsése nagy.

Felölis szerkesztő BERECCY GYULÁ. — Fönmunkatés BÁNYI JÁNOS.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közölteként nem felölis a szerkesztő)

Közszönetnyilváníttás.

A ruttkai ág. hiv. evang. egyház nevében kedves kötelességemnek tartom ez uton is hálás köszönetemet fejezni ki nagyságos Beniczky Kálmán alispán urnak azon tényéért, hogy főkegyháznak templomépítéséből származó költségeinek fedezéséhe 50, azaz ötven koronával hozzájárulni fogyes volt.

Ruttká, 1905. évi április hó 1-én.

Dr. Szolárik, egyh. felügyelő.

Nyári menetrend

A magyar királyi államasvasutakon:

(Érvényes 1905. évi május 1-től kezdve.)

Budapest—T. Szt. Márton: T. Szt. Márton—Budapest:
Gyv. i. roggel 7:10, é.d.u. 1:38 i. d. u. 2:54, é. este 9:10
Gyv. i. este 9:35, é. este 7:52 i. reg. 8:42, é. este 7:00
Gyv. i. d. u. 3:30, é. este 10:21 i. reg. 6:08, é. d. u. 12:40
Gyv. i. d. u. 5:55, é. este 4:18 i. este 11:35, é. d. e. 9:45
Vv. i. éjfel 11:10, é. d. e. 11:41 i. d. u. 4:57, é. reg. 5:20

T. Szt. Márton—Ruttká: Ruttká—T. Szt. Márton:
Gyv. i. d. u. 1:39, é. d. u. 1:47 i. d. u. 2:45, é. d. u. 2:53
Szv. i. este 7:54, é. este 8:03 i. reg. 8:30, é. reg. 8:40
Gyv. i. este 10:22, é. este 10:30 i. reg. 5:59, é. reg. 6:07
Szv. i. reg. 4:20, é. reg. 4:30 i. este 11:22, é. este 11:33
Vv. i. reg. 7:47, é. reg. 8:06 — — — — —
Vv. i. d. e. 11:42, é. d. e. 11:53 i. d. u. 4:45, é. d. u. 4:56

Budapest ny.—Zsolna: Zsolna—Budapest:
Gyv. i. reg. 7:20, é. d. u. 1:33 i. éjfel 3:45, é. reg. 9:25
Gyv. i. reg. 9:20, é. este 8:30 i. reg. 7:11, é. este 5:55
Szv. i. este 6:45, é. éjfel 12:24 i. d. u. 3:14, é. este 9:45
Szv. i. este 10:30, é. reg. 7:20 i. este 9:15, é. reg. 6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Óderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká: Ruttká—Kassa:
Szv. i. reg. 5:27 é. d. u. 12:10 Gyv. i. reg. 4:01 é. d. e. 8:30
Szv. i. reg. 7:40 é. d. u. 2:06 Svz. i. reg. 4:50 é. d. e. 11:50
Gyv. i. d. u. 12:35 é. d. u. 5:36 Svz. i. d. e. 8:35 é. d. u. 4:18
Szv. i. d. u. 12:46 é. este 8:13 Gyv. i. d. u. 12:17 é. d. u. 4:48
Szv. i. d. u. 3:55 é. este 11:05 Svz. i. d. u. 2:36 é. este 8:40
Gyv. i. este 7:30 é. éjfel 12:02 Svz. i. d. u. 4:23 é. éjfel 11:35
Vv. i. este 10:45 é. reg. 5:49 Vv. i. este 10:40 é. reg. 6:14

Ruttká—Zsolna: Zsolna—Ruttká:
Szv. i. reg. 6:30 é. reg. 6:58 Gyv. i. éjfel 3:35 é. éjfel 3:57
Szv. i. d. u. 12:31 é. d. u. 1:00 Svz. i. reg. 4:10 é. reg. 4:36
Szv. i. d. u. 2:21 é. d. u. 2:50 Svz. i. reg. 7:45 é. d. e. 8:15
Gyv. i. d. u. 5:42 é. este 6:04 Gyv. i. d. e. 11:50 é. d. u. 12:12
Szv. i. este 8:33 é. este 9:00 Svz. i. d. u. 1:50 é. d. u. 2:20
Gyv. i. éjfel 11:17 é. éjfel 11:42 Svz. i. d. u. 3:34 é. d. u. 4:03
Gyv. i. éjfel 12:07 é. éjfel 12:29 Svz. i. este 9:20 é. este 9:50

Egy turóczi nemes család tulajdonát képező értékes

olajfestmények

eladók. Megtekinthetők Moszkói Ferenzné könyvkereskedésében Turócszentmártonban.

Hashajtó, görcsmegszüntető

Bujahodcsöppek,

évtárgyat keltő és az emésztést elősegítő házi szer.

Egy palack ár 1 korona.

Póstán kevesebb mint 2 palack (2 kor. 50 fill. utánév) nem lesz szétküldve

BITTNER GYULA gyógyszerháza által
GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria.)

→ Védjegye: „Horgony”. ←

A Liniment. Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szornak bizonyult. Kiszáradt, száraz és meghűlésnek elbírószerűen használható.

Figyelem! Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és úgyszólván minden gyógyszerháznál kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerháza az „Arany országház”, Prágában.
Eltárolás: száraz és nedv. Mindennapi szétküldés.

Toperczer Sándor gyógyszerháza Turócszentmártonban, Schönaich Viktor gyógyszerháza Zníóváralján és Friedmann Mór gyógyszerháza Ruttikán.

Jó házból való fiu,
ki magyarul és tótul beszél, t a n u l ó u l felvétetik.
Czím a kiadóhivatalban.

Wix Miksa Turócszentmárton
liszt-, fűszer-, csemege-, üveg-, porcellán- és Mauthner-féle magvak raktára.

Ablaküvegezők, tükörüveg és tükörök,
fénykép- és képekreték nagy választékban.

Alig használt, új zongora
költőzködés miatt jutányos áron eladó.
Czím a kiadóhivatalban.

UJ!
Cook & Johnson
amerikai szabadalm. tyukszem-gyűrűi.
A legjobb és legbiztosabb, kitűnő hatású és azonnal fájdalomcsillapító. — Magyarország-Ausztria összes győttáraiban kapható. 1 drb borítékban 20 f., 6 drb dobozban 1 korona. Postaköltség 20 f.
Magyarország főraktára: Török József gyógyszerháza Budapest, VI., Király-utca 12. sz. — Magyarország monarchia főrakt.: Zum Samariter gyógyszerház Gráz.

Két tanonc felvétetik.
Czím a kiadóhivatalban.

Szépen butorozott
hónapos szoba
kiadó. — Czím a kiadóban.
Van még körülbelül
150—160 métermázsza
eladó takarmányom.
Ára megalkuvás szerint.
Vevőknek a takarmányt
Stein Móríc ur bérlőm
adja át Bellán (Turóczmegeye).
Dr. Lencsó János.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zníóváraljai kir. járásbíróház mint tlkvi hatóság közbirre teszi, hogy Turóczi Gazdasági Takarékpénztárnak Medved János elleni 1093 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék, a zníóváraljai kir. járásbíróház területén lévő, Felsőturocsok községben fekvő, a felsőturocsokai:

1. 60. sz. tjkvben I. 13—31. sorsz. a. B. 3., 9., 10. és 12. a. Medved János nevén 1/3 részben álló ingatlanokra 784 korona,
2. az ugyanazon tjkvben II. 1. sorsz. a. B. 3., 9., 10., 12. a. Medved János nevén 1/3 és B. 6. a. Medved Máttyás nevén 1/3 részben álló ingatlanokra a végr. elj. 156. §. alapján 800 korona,
3. a 120. sz. tjkvben I. 2. sorsz. a. A. 1. a. Medved János nevén 1/3 részben, A. 2. a. Sömuner Ferenccz nevén 1/3 részben irt ingatlanokra a végr. elj. 156. §. alapján 1 korona,
4. a 203. sz. tjkvben I. 1. sorsz. a. és egészben Medved János nevén álló ingatlanokra 3 korona,
5. a 69. sz. tjkvben I. 15—20., 22—31., 33., 35., 36., 39., 41. sorsz. a. B. 9. a. 1/2 részben Medved János nevén álló ingatlanokra 474 korona,
6. a 214. sz. tjkvben I. sorsz. a. egészben Medved János nevén álló ingatlanokra 79 korona,
7. a 22. sz. tjkvben I. 9., 10., 20., 21., 23—25. sorsz. a. Medved János nevén egészben álló ingatlanokra 409 korona,
8. a 217. sz. tjkvben I. 1., 2. sorsz. a. B. 2. a. Medved János nevén 1/2 részben és B. 3. A. a. Medved sz. Hirschner Jozsefa nevén 1/2 részben álló ingatlanokra a végr. elj. 156. §. alapján 18 korona,
9. a 165. sz. tjkvben I. 1. sorsz. a. B. 7., 17. a. Medved János nevén 1/10, B. 2., 9., 16. a. Schwarz Ferenccz nevén 1/10, B. 4. a. Hirschner sz. Medved Johanna nevén 1/10, B. 6. a. Medved Máttyás nevén 1/10, B. 10. a. Schwarz György nevén 1/4 és B. 14. a. Schwarz György nevén 1/10 részben álló ingatlanokra a végr. elj. 156. §. alapján 320 korona,
10. a 193. sz. tjkvben I. 1—24., 27., 29—36. sorsz. a. B. 169., 337., 438., 660. a. Medved János nevén 749/497144 részben álló ingatlanokra 20 korona,
11. a 194. sz. tjkvben I. 1., 2. sorsz. a. B. 169., 335., 433., 663. a. Medved János nevén 1/4 részben álló ingatlanokra 80 koronában ezenem megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennböl megjelölt ingatlanok az 1905. évi május hó 19-én Felsőturocsok községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatlantognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett évfolyammal számított, az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított, szabályszerű olismervényt át-szolgáltattai.

Kir. járásbíróház mint tlkvi hatóság.
Zníóváralján, 1904. évi december hó 17-én.
Janovják, kir. aljbró.

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hírneves
valódi szépeességű lenvászon
és
damasztáru minden nagyobb
üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki VALÓDI SZÉPEESSÉGI mely ezen gyártmány VÉD- JEGY védjeggyel csak az, ECHT ZIPSER van ellátva.

Hazai ipar!

Meghívás
a Turóczi magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság
RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE,
mely 1905. évi május hó 14-én délután 2 és fél óraker Turócszentmártonban a bank tanácstermében fog megtartatni.

Tárgysorozat:
1. Az igazgatóságának a Privigény föllállítandó fiók iránti előterjesztése. Alapszabályaink 20. §-a értelmében a közgyűlésen való képvisellel részvényesek bizható meg.
Kelt Turócszentmártonban, 1905. évi május hó 3-án.
Az igazgatóság.

KISS
szerencsése
nagy!

Ki még eddig soha szerencsekíséreltet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencsése nagy!

Kinek még eddig osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kíséreltet KISS bankházában, mert

KISS szerencsése nagy!

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékokban nagyobb nyereményeket KISS bankházában.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

Háromszor a jutalmat
600,000 koronát — **1,800,000**
és egy nagy nyereményt
400,000 koronát — **400,000**

Összesen 4 sorsjegyre 2,200,000
koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes húzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, ugy hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint t. vevőinknek különösen kedvez a szerence.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizettetnek.

Kisérelje meg szerencsését KISS bankházában, mert

KISS szerencsése nagy!

A XVI. sorsjáték I-ső osztályának húzása f. május 25 és 26-án lesz.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:
Egy nyolczad 1 K 50 f. | Egy fél 6 K.
Egy negyed 3 „ — „ | Egy egész 12 „

KISS Károly és Társa
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító-helye

Budapesti, VII., Erzsébet-körút 19. sz.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók

Turóczi magyar ipar- és keresked. bank r. t.-nál Turócszentmárton.

Hogy hívják?

Minden ember életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán a neve melletti osztályországy szám egy nagyobb nyerebményvel lesz kihuzva már a legközelebbi húzásokon. Tegyen szerencsésleletet az itt közölt névsorban levő neve melletti számmal, mely CSAKIS

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bankházában, BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 19.

KISS szerencséséje NAGY!

Abel 64502	Barnabás 5898	Elszár 92958	Éva 91810	Johanna 8145	Lóránt 107383	Októvius 88844	Szalvátor 87799
Abrháám 27156	Betrix 10860	Elszár 18346	Jóán 121884	Lóránt 88881	Ólga 94908	Szabolcs 8157	Szabolcs 12253
Adám 108114	Béla 39466	Elszár 8274	Gilbert 8218	János 109078	Ólga 24776	Szabolcs 108058	Szabolcs 89600
Adél 108987	Bence 48174	Élías 105970	Gizella 102189	Jonáthán 90708	Ólga 49007	Szabolcs 102286	Szabolcs 21908
Adólf 102314	Benedek 102109	Élías 105970	Götrid 108418	Jordan 102192	Lucia 80748	Szabolcs 91908	Szabolcs 12710
Adólf 21970	Benjamin 70248	Élvira 108011	Gúldó 108995	Józsa 8128	Ludmilla 84012	Szabolcs 64017	Szabolcs 104188
Adólfján 39770	Béni 8365	Ella 91818	Gústáv 91818	Lúvíg 70884	Lúvíg 108078	Szabolcs 108078	Szabolcs 108233
Adrián 40776	Bernát 108580	Emánuel 18256	Gústáv 21809	Judit 22964	Lujza 46770	Szabolcs 102163	Szabolcs 92405
Adrienne 91887	Berta 108062	Emil 21523	György 79814	Julia 108107	Lúkács 21967	Szabolcs 102248	Szabolcs 20664
Agátha 102246	Bertalan 91921	Emília 88879	Györgyike 39452	Julian 94029	Lúkrécia 22900	Szabolcs 22106	Szabolcs 7500
Agnes 108108	Bertold 39457	Emma 8207	Gyöz 21880	Juliska 23109	Mágná 94989	Szabolcs 108702	Szabolcs 108048
Agost 8283	Bertram 21950	Emő 21878	Gyula 8269	Juzsina 8337	Mágná 7486	Szabolcs 21940	Szabolcs 102157
Agoston 21897	Biri 102284	Endre 108128	Gyrt 108125	Júta 108984	Mágná 21919	Szabolcs 108424	Szabolcs 21908
Ákos 102247	Blanka 22800	Erasmus 88887	Habakuk 102229	Kajmán 92498	Manfréd 78471	Szabolcs 89415	Szabolcs 39559
Aladár 45600	Bodog 89477	Erva 90696	Hajnalka 21929	Kálmán 21969	Manfréd 45594	Szabolcs 21998	Szabolcs 22173
Alajos 27180	Bogdán 8302	Erzsébet 33822	Hévíg 18382	Kálmil 91988	Marcel 89560	Szabolcs 8278	Szabolcs 108086
Albán 108880	Boldizsár 108079	Erzsébet 27114	Helén 70848	Karoln 22260	Margit 100480	Szabolcs 108761	Szabolcs 30229
Albert 62610	Bonifác 102264	Ervin 8529	Henrik 108058	Károly 108084	Mária 21947	Szabolcs 100496	Szabolcs 106169
Albin 13882	Borbála 90857	Erzsébet 27084	Herman 102271	Katalin 22225	Mária 23110	Szabolcs 102270	Szabolcs 22191
Albrecht 90788	Borka 22286	Eszter 108030	Hermína 21810	Katarina 78820	Márk 2843	Szabolcs 102741	Szabolcs 39560
Alfonz 102288	Böke 8262	Etel 102157	Hilár 8290	Kázmér 37774	Márkus 22995	Szabolcs 01187	Szabolcs 102228
Alfréd 20062	Brigitta 91284	Eufroszina 90729	Hilda 27888	Kelenen 21979	Mária 102175	Szabolcs 108040	Szabolcs 107241
Alte 90672	Camilla 70839	Eugénia 102206	Huberth 90763	Keresztély 8549	Mária 91916	Szabolcs 108084	Szabolcs 102227
Amália 107175	Carolina 21270	Eva 39485	Rúgó 108090	Klára 27892	Máron 20074	Szabolcs 102208	Szabolcs 60084
Ambrus 79806	Cecilia 13052	Esszias 37128	Humbert 102258	Klódil 100071	Mária 7494	Szabolcs 00112	Szabolcs 82888
Andor 89729	César 102215	Fabian 21888	Holyka 67683	Kolozs 102238	Mágná 92531	Szabolcs 8265	Szabolcs 32448
András 45560	Chárló 91386	Ferenc 108083	Ildi 21914	Korád 22258	Mátyás 39450	Szabolcs 84014	Szabolcs 22112
Angelika 39469	Clemensina 108062	Parkas 102221	Jugné 22232	Konstantin 8820	Mágná 12721	Szabolcs 67807	Szabolcs 102231
Anna 37844	Constantin 102181	Felicia 90676	Ika 7489	Kornél 21921	Melania 8842	Szabolcs 22277	Szabolcs 70843
Antal 106081	Córa 12712	Félix 82090	Ilies 108098	Kornélia 64594	Melinda 94902	Szabolcs 8189	Szabolcs 22236
Anton 102309	Cornelia 39565	Ferdinand 22227	Ilma 94924	Kristóf 108046	Melitta 41648	Szabolcs 108063	Szabolcs 21777
Antónia 54796	Criszán 67601	Ferencz 21915	Iona 39484	Krisztina 108099	Melitta 69818	Szabolcs 108063	Szabolcs 21777
Aranka 90469	Daniel 92496	Filár 3830	Imre 102207	Krisztina 94249	Melitta 108046	Szabolcs 102178	Szabolcs 108092
Arisztid 7484	Dávid 64615	Flórián 64246	Joly 21981	Lajos 41629	Miklós 102166	Szabolcs 00123	Szabolcs 8527
Armand 108109	Demeter 38538	Flórián 108064	Juce 91941	László 21821	Niklós 39599	Szabolcs 90694	Szabolcs 24786
Armin 102271	Benjén 8384	Fruzsina 32592	Iván 102586	Laura 8253	Niklós 21962	Szabolcs 21801	Szabolcs 135009
Arnold 20569	Bénes 27200	Franciaiska 39742	Iván 6292	László 102161	Miklós 8108	Szabolcs 108549	Szabolcs 108585
Arón 41842	Béni 67641	Frida 18747	Isván 90763	Lea 46949	Mór 64585	Szabolcs 90705	Szabolcs 108007
Arpad 90658	Béni 21919	Fridrika 2237	Iván 27390	Lehel 39579	Mórie 90657	Szabolcs 102294	Szabolcs 64584
Ajbur 18271	Donáth 8278	Frigyes 108065	Iván 38801	Lónar 106045	Mozes 64579	Szabolcs 108062	Szabolcs 22227
Arzén 107229	Dóra 108017	Fülöp 102182	Izabella 106154	Lenke 102218	Nel 22207	Szabolcs 67440	Szabolcs 102274
Attila 102121	Borotya 108342	Gábor 90722	Zidó 90736	László 102161	Miklós 8243	Szabolcs 23115	Szabolcs 20658
Augustia 94922	Döme 91989	Gábor 59435	Izot 108417	Leónid 39418	Hárcisz 22229	Szabolcs 108075	Szabolcs 20658
Auréli 79830	Dömötör 8850	Gáborja 91984	Izrael 102200	Leonora 22224	Mátília 39745	Szabolcs 22215	Szabolcs 39744
Aurélia 39747	Eberhard 108095	Gáspár 21968	Izso 10930	Leopold 12355	Haihan 108421	Szabolcs 12718	Szabolcs 8190
Balázs 90742	Edih 91940	Geddon 8360	Jakab 39487	Lidia 8221	Hell 21913	Szabolcs 90712	Szabolcs 107198
Bálint 108412	Ede 21889	Gebhard 108082	Janka 8205	Lina 27187	Heszi 108074	Szabolcs 108041	Szabolcs 102594
Balázár 108940	Edvár 108035	Bellett 108947	János 21815	Lipót 90650	Hell 80714	Szabolcs 102585	Szabolcs 81860
Bani 81985	Edvin 89433	Gergely 93284	Jenő 108089	Livia 33899	Hikta 21897	Szabolcs 90737	Szabolcs 60117
Barbara 21909	Elak 21964	Gyula 39440	Jochaim 106198	Lorenz 84093	Horbert 3859	Szabolcs 60081	Szabolcs 22255

A szives megrendéseket postafelvételival kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

E hó 25-én a 605.000 koronás jutalom-nyereményt

a 82621. száma sorsjeggyel nyerték szerencsés vevőink.

Ezzel együtt immár **harmadszor** nyerték bankházunkban a jutalomdíjat.

KISS szerencséséje NAGY!

Kiss Károly és Társa

a nagy. kir. szab. osztálysorsjékek főszámlás helye
 Budapest, Erzsébet-körút 19.
 Póskók: VI., Váci-körút 5. sz. VIII., József-körút 78.

HUZÁSA

a következő XVI. sorsjáték
 I. osztályának
 május 25. és 26-án.

A sorsjegyek árai:

1/5 = K. 1.50, 1/4 = K. 3., 1/2 = K. 6., 1 = K. 12.

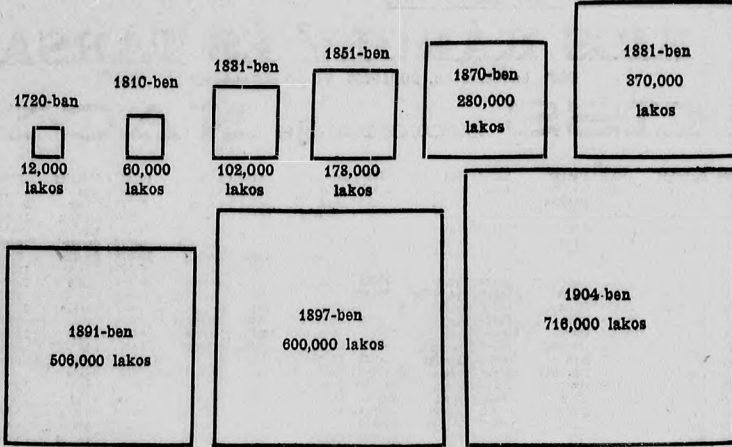

ÉRDEKES TUDNIVALÓK

Budapest lakosságának növekedése:

Mit fogyaszt egy főváros? egy nap alatt?

- 1,000,000 hektoliter vizet
- 428,000 kiló kenyéret
- 238,000 kiló burgonya (krumpli)
- 288,000 kiló liszt
- 280,500 tojást
- 140,000 kiló hüvelyeset
- 140,000 lőzélékfelet
- 87,000 kiló gyümölcsöt
- 70,000 kiló cukrot
- 40,000 kiló sőt
- 20,000 kiló zsírt és vajat
- 16,000 darab szárnyast
- 14,000 kiló kávé és teát
- 8,000 hektoliter sör
- 6,000 kiló halat
- 4,200 hektoliter tejet
- 1,840 darab sertést
- 1,000 darab vadat
- 1,000 darab borjat
- 1,000 hektoliter bort
- 730 darab marhát
- 300 drb bárányt és kecskét
- 200 hektoliter mustot
- 200 hektoliter pálinkát

KIVÁNDORLÁS!

A kivándorlás földrésztünkől a legnagyobb mérvet öli az Egyesült-Államok, Argentína, Kanada és Brazília felé. Hazánkból és Ausztriából főleg az Egyesült-Államok felé tartanak a kivándorlók. Íme az összehasonlítás:

	Egyesült-Államokba	Argentínába	Kanadába	Brazília	Összesen
Olaszországból	232,000	60,000	—	48,000	340,000
Magyarország—Ausztriából	205,000	4,500	—	—	209,500
Oroszországból	138,000	—	—	—	138,000
Svéd- és Norvég országokból	68,000	—	8,000	—	74,000
Nagy-Britanniából	68,000	—	60,000	—	128,000
Németországból	41,000	—	—	—	41,000
Görögországból	8,000	—	—	—	8,000
Romániából	8,000	—	—	—	8,000
Dániából	7,500	—	—	—	7,500
Spanyolországból	6,000	32,000	—	12,000	50,000
Franciaországból	5,700	6,000	—	—	11,700
Portugáliából	5,400	—	—	13,000	18,400
Hollandiából	4,400	—	—	—	4,400

Egy év alatt kivándorol Európából körülbelül 1,038.500 ember.

Az európai hatalmasságok fegyveres ereje békében és háborúban.

	békében	háborúban		békében	háborúban
Franciaország	650,000 ember	4,000,000 ember	Hollandia	74,000 ember	240,000 ember
Oroszország	630,000	3,400,000	Belgium	48,000	230,000
Német-bíródom	607,000	2,600,000	Románia	45,000	230,000
Magyar-Oszták-Monarkia	340,000	1,470,000	Svédország	nincs	215,000
Olaszország	275,000	1,250,000	Portugália	40,000	155,000
Nagy-Britannia	825,000	850,000	Bulgária	38,000	158,000
Törökország	260,000	800,000	Szerbia	18,000	140,000
Spanyolország	120,000	780,000	Görögország	27,000	95,000
Svéd- és Norvégország	56,000	272,000	Dánia	18,000	68,000

